

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5To/7/2020
Identifikačné číslo spisu: 9515100188
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:9515100188.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a členov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci proti obžalovanému Š. C. K. Č. Z. R. O. , pre pokračovací zločin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák. a iné, prerokoval na verejnom zasadnutí konanom 29. apríla 2021 v Bratislave odvolanie obžalovaného Š. C. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 9. decembra 2019, sp. zn. BB-3T/31/2015, a rozhodol

rozhodol:

I. Podľa § 321 ods. 1 písm. f), ods. 3 Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok vo výroku o náhrade škody.

II. Podľa § 329 Tr. por. v spojení s § 288 ods. 1 Tr. por. o d k a z u j e poškodeného Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky so sídlom Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava na správne konanie.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný súd“) rozsudkom z 9. decembra 2019, sp. zn. BB-3T/31/2015, uznal obžalovaného Š. C. v bodoch 1/ a 2/ vinným z pokračovacieho zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák. spáchanom v jednočinnom súbehu s pokračovacím obzvlášť závažným zločinom subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 6 písm. a) Tr. zák. na skutkovom základe, že:

1/ ako konateľ Q. J. R. s.r.o., R., IČO: XXXXXXXXX (ďalej „Q. J. R.“) podal dňa 30. apríla 2008 na regionálnom pracovisku Pôdohospodárskej platobnej agentúry (ďalej len „PPA“) v Košiciach v rámci Programu rozvoja vidieka SR 2007-2013, opatrenie 1.2 žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku na realizáciu projektu „Skladovanie, technické a technologické zabezpečenie výroby“, kód projektu 120KE0800130, financovaného z prostriedkov Programu rozvoja vidieka (EAFRD) a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky a následne dňa 15. októbra 2008 podpísal zmluvu o poskytnutí

nenávratného finančného príspevku č. KE 00130, pričom v prílohe č. 14b žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku úmyselne uviedol údaje týkajúce sa nákladov na nákup technológie na spracovanie vína, ktoré boli oproti reálnej možnosti jej nákupu navýšené, čo zabezpečil ním riadeným, ekonomicky neopodstatneným, hospodársku podstatu podnikania obchádzajúcim a zisťovanie najvýhodnejšej ceny simulujúcim nákupom tejto technológie v rámci reťazca firiem VIN. TECH s.r.o., Pezinok (ďalej len „VIN. TECH“) a LOGISTIC ZEMPLÍN s.r.o., Michalovce (ďalej len „LOGISTIC“), pričom už pred uzatvorením zmluvného vzťahu Q. J. R. so spoločnosťou LOGISTIC na dodávku uvedenej technológie a pred podaním žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku mal vedomosť o možnosti nákupu technológie na spracovanie vína za nižšiu cenu priamo od výhradného dodávateľa predmetnej technológie na Slovensku, spoločnosti VIN. TECH a následne dňa 3. júla 2009 predložil na regionálne pracovisko PPA v Košiciach žiadosť o platbu č. 2 na sumu 425.366,05 €, ktorej prílohou bola aj faktúra od spoločnosti LOGISTIC, č. F002/2009 z 24. marca 2009 na sumu 289.083,89 € pre Q. J. R. za predaj technológie, hoci identická technológia bola spoločnosťou VIN. TECH predaná spoločnosti LOGISTIC podľa faktúry č. 2009042 z 23. marca 2009 za sumu 134.554 €, čím uvedeným spôsobom konal v rozpore s § 19 ods. 3 a § 31 ods. 1 písm. b) zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy, v rozpore s čl. VII ods. 3 zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku medzi spoločnosťou Q. J. R. a Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „MPaRV SR“) č. KE00130 z 15. októbra 2008, pretože nezabezpečil hospodárne, efektívne a účinné vynaloženie verejných prostriedkov, ďalej konal v rozpore s princípmi „správneho finančného manažmentu“ zakotvenými vo finančných predpisoch - nariadení Rady č. 1605/2002 z 25. júna 2002 o finančných predpisoch uplatniteľných na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev, pretože nenakúpil zariadenie za najlepšiu cenu a vzniknutým rozdielom v cene technológie 154.529,89 € spôsobil škodu MPaRV SR na prostriedkoch všeobecného rozpočtu Európskej únie vo výške 57.948,71 € (37,5 % z rozdielu v cene) a na prostriedkoch štátneho rozpočtu Slovenskej republiky 19.316,24 € (12,5 % z rozdielu v cene).

2/ ako konateľ spoločnosti R. R. s.r.o., R., IČO: XXXXXXXXX (ďalej „R. R.“) podal dňa 30. apríla 2008 na regionálnom pracovisku PPA v Košiciach v rámci Programu rozvoja vidieka SR 2007-2013, opatrenie 1.2 žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku financovaného z prostriedkov Programu rozvoja vidieka (EAFRD) a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky na realizáciu projektu „Výrobné a skladovacie priestory na výrobu vína“, kód projektu 120KE0800131 a následne 21. októbra 2008 podpísal zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. KE 00131, pričom v prílohe č. 14c žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku úmyselne uviedol údaje týkajúce sa nákladov na nákup strojov a zariadení na výrobu vína, ktoré boli oproti reálnej možnosti ich nákupu navýšené, čo zabezpečil ním riadeným ekonomicky neopodstatneným, hospodársku podstatu podnikania obchádzajúcim a zisťovanie najvýhodnejšej ceny simulujúcim nákupom týchto strojov a zariadení v rámci reťazca spoločností VIN. TECH, ROYAL SLOVAKIA s.r.o., Ladmovce (ďalej len „ROYAL“), RESCUE SERVICE s.r.o., Malá Bara (ďalej len „RESCUE“) a LOGISTIC, prostredníctvom majiteľov alebo konateľov menovaných spoločností, pričom ešte pred uskutočnením jednotlivých obchodných vzťahov zúčastnených podnikateľských subjektov a pred uzatvorením zmluvného vzťahu R. R. so spoločnosťou LOGISTIC v rámci nákupu týchto strojov a zariadení a pred podaním žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku mal vedomosť o možnosti ich nákupu za nižšiu cenu priamo od výhradného dodávateľa predmetných strojov a zariadení na Slovensku spoločnosti VIN. TECH a následne dňa 3. marca 2011 podal na regionálne pracovisko PPA v Košiciach žiadosť o platbu č. 1 na sumu 2.803.424,76 €, v prílohe ktorej predložil aj faktúry spoločnosti LOGISTIC dokladujúce nákup strojov a zariadení, faktúra č. F001/2010 z 27. septembra 2010 na sumu 647.940 €, faktúra č. F002/2010 zo 6. októbra 2010 na sumu 447.617 €, faktúra č. F003/2010 z 14. októbra 2010 na sumu 930.676 €, faktúra č. F004/2010 z 22. októbra 2010 na sumu 359.030 €, faktúra č. F005/2010 z 25. novembra 2010 na sumu 220.987 €, všetky vystavené pre R. R. za predaj vymenovaných strojov a zariadení, hoci identické stroje a zariadenia boli spoločnosťou VIN. TECH predané spoločnosti ROYAL podľa faktúry č. 2010235 z 23. septembra 2010 za sumu 140.000 €, podľa faktúry č. 2010236 zo 4. októbra 2010 za sumu 8.355,47 €, podľa faktúry č. 2010239 zo 4. októbra 2010 za sumu 118.900 €, podľa faktúry č. 2010240 zo 4. októbra 2010 za sumu 48.500 €, podľa faktúry č. 2010243 z 12. októbra 2010 za sumu 185.400 €, podľa faktúry č. 2010244 z 12. októbra 2010 za sumu 203.400 €,

podľa faktúry č. 2010245 z 12. októbra 2010 za sumu 114.000 €, podľa faktúry č. 2010257 z 21. októbra 2010 za sumu 120.000 €, podľa faktúry č. 2010339 z 23. decembra 2010 za sumu 33.786 €, čím uvedeným spôsobom konal v rozpore s § 19 ods. 3 a § 31 ods. 1 písm. b) zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a v rozpore s čl. VII ods. 3 zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku medzi spoločnosťou R. R. a MPA RV SR č. KE 00131 z 21. októbra 2008, pretože nezabezpečil hospodárne, efektívne a účinné vynaloženie verejných prostriedkov, ďalej konal v rozpore s princípmi „správneho finančného manažmentu“ zakotvenými vo finančných predpisoch - nariadení Rady č. 1605/2002 z 25. júna 2002 o finančných predpisoch uplatniteľných na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev, pretože nenakúpil stroje a zariadenia za najlepšiu cenu a vzniknutým rozdielom v cene strojov a zariadení 1.633.908,53 € spôsobil škodu MPA RV SR na prostriedkoch všeobecného rozpočtu Európskej únie vo výške 612.715,70 € (37,5 % z rozdielu v cene) a na prostriedkoch štátneho rozpočtu Slovenskej republiky vo výške 204.238,60 € (12,5 % z rozdielu v cene).

Za to súd obžalovaného odsúdil podľa § 225 ods. 6 Tr. zák. v spojení s § 38 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák., § 37 písm. h) Tr. zák. a § 41 ods. 1 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a), ods. 4 Tr. zák. súd obžalovaného zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 56 ods. 1 Tr. zák. mu súd uložil peňažný trest vo výmere 100.000 € s tým, že podľa § 57 ods. 2 Tr. zák. zaplatená suma peňažného trestu pripadá štátu. Podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. mu súd pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 roka. Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd odkázal poškodené MPA RV SR na civilný proces.

O d v o l a n i e o b ž a l o v a n é h o

Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný Š. C. ihneď po jeho vyhlásení v celom rozsahu odvolanie, ktoré 4. marca 2020 odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Vladimíra Mitra, 16. marca 2020 sám a 3. apríla 2020 prostredníctvom ďalšieho svojho obhajcu JUDr. Pavla Szaba.

V odôvodnení zo 4. marca 2020 obžalovaný po sumarizácii priebehu konania, dôkazov vykonaných po vydaní zrušujúceho uznesenia z 15. júna 2017, ako aj obsahu záverečných rečí, vysvetlil, že špecializovaný súd prerušil konanie až do rozhodnutí krajského súdu pod sp. zn. 6S/161/2015 a 5S/167/2015. Je preto nepochopiteľné, že keď bol rozsudok 12. februára 2019 vyhlásený, špecializovaný súd ho ponechal bez povšimnutia. Z odôvodnenia nevyplýva, prečo neboli zobrať do úvahy závery kontrol vykonané v správnom konaní, rozhodnutia súdov, odborné vyjadrenia a znalecké posudky. K výške údajne spôsobenej škody poukázal na odborné vyjadrenie Ústavu súdneho inžinierstva (ďalej len „ÚSI“) č. 52/2016, znalecké posudky ÚSI č. 59, 60, 237/2017 a iné, z ktorých vyvodil, že predložená cenová relácia strojov a zariadení nemohla mať za následok nedodržanie pomeru medzi kvalitou a cenou, resp. že dodaný tovar nemohol byť predražený. Tomu nasvedčujú aj rozsudky krajského súdu zo 17. augusta 2016, sp. zn. 6S/161/2015, z 12. februára 2019, sp. zn. 5S/167/2015, ako aj výpovede svedkyne O.. E..

Svedok D.. O. je nedôveryhodný, dlhodobo a sústavne na neho útočí, čo dokazuje aj 160 podaní, ktoré voči nemu adresoval na rôzne štátne inštitúcie. Je nelogické, aby pri 50 % spoluúčasti na financovaní, projekt navýšil o 300 %, v dôsledku čoho by vlastne náklady takto navýšeného projektu znášal sám. Pri individuálnych právnych aktoch platí prezumpcia zákonnosti a správnosti; rozhodnutia MPA RV SR boli súdmi zrušené a tieto skutočnosti nenašli odraz v rozhodovacej činnosti súdu. Na nezákonnosti nemožno stavať zákonnosť; aj napadnuté rozhodnutie špecializovaného súdu je nezákonné, keďže bolo vydané v čase, keď kontrola len prebiehala. Nebolo preukázané, že by obžalovaný už v čase uzavretia zmluvy alebo predloženia žiadosti o nenávratný finančný príspevok (ďalej len „NFP“) uviedol PPA do omylu tým, že by umelo vytvoril podmienky pre cenové relácie. Obžalovaným nebol predložený žiadny nesprávny údaj, a preto ani nemohlo dôjsť k sprenevere. Predrazenie nákupu, ale ani nízka cena nie je znakom predloženia nesprávneho dokladu poskytovateľovi príspevku. K výrokom o treste uviedol, že

jeho ochorenie nemalo zásadný vplyv na dĺžku súdneho konania a plynutie takmer 12 ročnej doby od spáchania skutku. Ani argumentácia o výške spôsobenej škody nie je na mieste, lebo MPaRV SR si žiadnu škodu v bode 2/ neuplatnilo.

Na podklade týchto skutočností obžalovaný navrhol, aby Najvyšší súd napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. b), c), e) Tr. por. zrušil a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. mu vec vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie, eventuálne aby ho podľa § 285 písm. a) Tr. por. spod obžaloby oslobodil.

V odôvodnení zo 16. marca 2020 obžalovaný označil napadnutý rozsudok za nedôvodný, zmätočný, založený na jednostranne vyhodnotených dôkazoch. Súd sa dostatočne nevysporiadal s odborným vyjadrením ÚSI č. 52/2016, podľa ktorého rozpätie cien dodaných technológií pre R. R. spolu s montážou činilo 1,9 mil. € - 3,1 mil. €. Podľa znaleckého posudku ÚSI č. 59/2017 priemerná obstarávacia cena vinárskej technológie aj so zohľadnením manipulačných nákladov a nákladov za skladovanie predstavuje takmer 3 mil. €, čo taktiež korešponduje hodnote uvedenej v účtovníctve. Podľa znaleckého posudku ÚSI č. 237/2017 cena vybraného súboru technológií pre Q. J. R. vo výške 289 tis. € korešponduje reálnej cene. A napokon podľa znaleckého posudku č. 52/2011 všeobecná hodnota nehnuteľností v katastrálnom území Ladmovce dosahuje cca 2,5 mil. €. Z uvedeného plynie, že dodaný tovar nebol predražený.

Tomuto záveru nasvedčuje aj rozsudok krajského súdu zo 17. augusta 2016, ako aj rozhodnutie PPA z 29. mája 2017, z ktorého vyplynula potreba vrátiť len 8.353,77 €. PPA finančnou kontrolou na mieste nezistila nezrovnalosť vo výške 47 % z celkovej sumy rozpočtu projektu tak, ako to bolo deklarované v záverečnej správe z 3. decembra 2012. Podľa výpovede svedkyne O.. E. boli ceny technológií v iných projektoch buď o niečo vyššie, alebo nižšie. Rozsudkom krajského súdu z 12. februára 2019 bolo zrušené rozhodnutie MPaRV SR o povinnosti R. R. vrátiť príspevok vo výške cca 2,6 mil. €. V tomto kontexte obžalovaný pripomenul prezumpciu správnosti a zákonnosti aktov orgánov verejnej moci, ako aj tú okolnosť, že predmetné rozhodnutia nenašli odraz v rozhodnutí špecializovaného súdu.

Nebolo preukázané, že by už v čase uzavretia zmluvy alebo predloženia žiadosti o NFP uviedol PPA do omylu tým, že by umelo vytvoril podmienky pre cenové relácie. Nepredložil žiadny nesprávny údaj, a preto nemohlo dôjsť k sprenevere; posudzovanie iných faktorov, či obžalovaný ne / bol manažérom nie je znakom skutkovej podstaty trestných činov. Keďže nemohlo dôjsť k poruchovému konaniu, nemohlo dôjsť ani k následku, ktorý je v príčinnej súvislosti s konaním. Poškodený výpoveďou D.. J. z 8. novembra 2017 nevedel uplatniť škodu čo do dôvodu a čo do výšky. Súdu neprislúcha robiť odhady, hoc aj porovnaním cien u jednotlivých dodávateľov, pretože by tým nahrádzal prejav vôle samostatného subjektu. Navyiac nebral pri tom do úvahy závery znaleckých posudkov a tvrdenia svedka T., ktorý uviedol, že subdodávateľovi dodal tovar pod cenu; ani po doplnení dokazovania však nebolo preukázané, že by obžalovaný o cene subdodávateľa mal vedomosť.

Historická minulosť dodávateľa nebola podmienkou verejného obstarávateľa, preto ani nemôže byť dôvodom, pre ktorý súd dospel k záveru, že obžalovaný sám manažoval celý proces. Z vyjadrení pracovníkov PPA vyplýva, že PPA nesleduje toky medzi jednotlivými dodávateľmi, pre nich je podstatné uplatnenie výdavkov pre ich uznanie, čo kontrolami nebolo spochybňované. Aj z týchto dôvodov sa výpoveď svedka D.. O. o „nafúknutí" projektu obžalovaným javí iracionálne. Vzhľadom na počet trestných oznámení, ktoré tento svedok voči obžalovanému podal a ktoré (tam uvádzané skutočnosti) nikdy neboli preukázané, možno bez akýchkoľvek pochybností vysloviť úvahu, že ide o svedka pomstychtivého až agresívneho, ktorý tak konal len preto, že mu (obžalovaný) nebol nápomocný pri jeho požiadavke poskytovať paušálne právne služby. Tomu nasvedčuje rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 23. januára 2020, sp. zn. 3Co/228/2018, ktorým súd priznal obžalovanému náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 €. K osobe svedka R. obžalovaný uviedol, že „on sám bol a je výlučným samostatným subjektom nespádajúcim do kontextu konaní a následkov iných stíhaných a odsúdených subjektov."

Na podklade týchto skutočností obžalovaný navrhol, aby Najvyšší súd napadnutý rozsudok podľa § 321

ods. 1 písm. b), d) Tr. por. zrušil a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. mu vec vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie, eventuálne, aby ho podľa § 285 písm. a) Tr. por. spod obžaloby oslobodil.

V odôvodnení z 3. apríla 2020 obžalovaný uviedol, že prvostupňový súd sa dôsledne neriadil § 327 ods. 1 Tr. por. a nevykonával úkony a dôkazy tak, ako ich stanovil vykonať odvolací súd. S poukazom na zrušujúce uznesenie z 15. júna 2017 tvrdil, že pochybnosti o správnom skutkových zistení vznikli na základe rozsudku krajského súdu zo 17. augusta 2016, znaleckého posudku ÚSI č. 60/2017 a rozhodnutia PPA z 29. mája 2017, v zmysle ktorých došlo ku korekcii pôvodne zistenej škody na 8.353,77 €. K výške spôsobenej škody uviedol, že v zmysle § 7 Tr. por. bol súd prvého stupňa viazaný závermi správnych orgánov PPA a MPA RV SR, keďže práve do ich právomoci prináleží posudzovanie nezrovnalostí, pochybení pri predkladaní dokladov, nehospodárneho využitia NFP, nepoužitia NFP na stanovený účel a iné pochybenia. Pritom krajský súd skonštatoval, že PPA a MPA RV SR svojimi pôvodnými rozhodnutiami konali nezákonne, pretože správa OLAFu bola jediným dôkazom, na základe ktorého správne orgány formulovali svoje závery. Po tom, čo krajský súd zrušil napadnuté rozhodnutia, PPA vykonala riadne kontroly na mieste, vrátane dokumentácie, zmluvných záväzkov, subdodávateľov, nákladov procesu obstarania technológií a prác, ako aj kontroly účelu použitia NFP. Po vykonaní tejto kontroly PPA spochybnila závery uvedené v správe OLAFu a korigovala výšku nezrovnalosti na 8.353,77 € s tým, že táto bola spôsobená neúmyselne v rámci projektového manažmentu. Svedkyňa O. E., ktorá vykonávala kontrolu vo R. R. riadnu nezrovnalosť neidentifikovala. Zástupkyňa MPA RV SR D. J. potvrdila, že dodatočne zistená nezrovnalosť vo výške 8.353,77 € bola uhradená, a teda v tomto rozsahu sa MPA RV SR necíti byť poškodená.

K Q. J. R. vysvetlil, že špecializovaný súd odročil pojednávanie na neurčito s poukazom na potrebu skončenia súdneho konania vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 5S/167/2015, neskôr, ale v rozpore s § 277 ods. 1 Tr. por. začal nariaďovať hlavné pojednávanie. Pritom krajský súd zrušil všetky nezákonné rozhodnutia PPA a MPA RV SR, ktoré stanovovali Q. J. R. povinnosť vrátiť NFP; na základe takto vydaného rozhodnutia PPA pokračovala v správnom konaní, v ktorom do dnešného dňa nebolo rozhodnuté. Touto procesnou podmienkou a záverom uvedeným na s. 15 zrušujúceho uznesenia sa špecializovaný súd nevysporiadal, a to napriek tomu, že kontroly PPA označil za povrchné. Špecializovaný súd na poslednom pojednávaní odmietol všetky návrhy obhajoby a neposkytol obhajobe čas a priestor na prípravu záverečných rečí.

Špecializovaný súd absolútne povrchne, účelovo a v rozpore s listinnými dôkazmi a obsahom súdneho spisu vypočítal výšku spôsobenej škody tak, že od sumy, za ktorú technológiu obstarali Q. J. R. a R. R. odpočítal nadobúdacie kúpne ceny a túto sumu vydělil dvomi. Pritom nebral do úvahy, že prvotná nadobúdacia cena nezahŕňala prepravu, dodávku a montáž a „ďalšie značne hodnotné práce, ktoré sa vykonávali niekoľko mesiacov“; takýmto prístupom súd alogicky uzavrel, že tieto práce sa mali vykonať bezplatne. Pritom na poslednom pojednávaní obhajoba navrhovala vypočítať svedkov, ktorí mali celý proces vysvetliť. Špecializovaný súd tiež účelovo opomína výpoveď svedka T., ktorý uviedol, že všetko dodali rozobraté a cesta do Hatfy bola taká, že sa tam nedostal ani svojou audinou. Aj svedok O. R. uviedol, že projekt Hatfa sa realizoval mimo zastavaného územia obce, s prístupom po poľnej ceste v dĺžke cca 3 km, nedostal sa tam žiaden kamión a pomohla im len ťažká technika; všetko čo bolo vyfakturované, bolo dodané a skontrolované. Podľa jeho názoru, všetky náklady boli primerané a súvisiace náklady môžu byť vyššie ako náklady na kúpu samotnej technológie. Obžalovaný doplnil, že proces nakladky, prevozu, vykládky a montovania bol značne náročný, trvajúci približne štyri mesiace. Poukázal na výpoveď znalca doc. Ing. Jána Podhorského, CSc., ktorý sa vyjadril, že išlo o špičkové zariadenie, ktoré sa predáva za sumy uvedené v tomto znaleckom posudku; suma 351.182,55 € predstavuje priemernú cenu prác za odvezenie technológií. Ku konečnej sume je zarátané ešte zloženie, montáž, oživenie technológie. Obžalovaný tiež namietal, že špecializovaný súd účelovo a nepravdivo skreslil výpoveď svedka R., ktorý jasne uviedol, že náklady prevyšovali 800.000 € a za žiadnych okolností nehovoril o marži.

K naplneniu jednotlivých zákonných znakov skutkovej podstaty uviedol, že znak nesprávny výkaz nie je v rozhodnutiach všeobecných súdov jednoznačne vyjasnený a jeho obsah nevyplýva ani z už neúčinného

Dohovoru o ochrane finančných záujmov EÚ. Podľa konečného rozhodnutia PPA vo vzťahu k R. R., zo strany spoločnosti nedošlo k predloženiu nesprávneho, neúplného alebo klamlivého dokladu. S poukazom na oznámenie prokurátora z 13. novembra 2012 uviedol, že aj samotná prokuratúra (pozn. súdu pokyn prokurátora JUDr. Jána Šantu) bola presvedčená, že takéto konanie nenaplnia skutkovú podstatu podľa § 261 Tr. zák. Z vykonaného dokazovania bolo nesporné, že PPA sa mala možnosť s procesom zabezpečenia a zakúpenia strojov a zariadení pre Q. J. R. a R. R. oboznámiť, a teda PPA mala možnosť a povinnosť preskúmať, či tieto spoločnosti spĺňali podmienky pre poskytnutie NFP. Rozsudok vo veci Q. J. R., ako aj ešte neukončené správne konanie taktiež poukazujú na absenciu relevantného podkladu, ktorý by čo i len nepriamo naznačoval nesprávnosť dokladov poskytnutých PPA. Súd neuviedol, v čom konkrétne má spočívať nesprávnosť dokladov predložených obžalovaným. Osobitne poukázal na tú okolnosť, že Q. J. R. požiadala PPA o poskytnutie NFP až po tom, ako bol celý projekt obstaraný a uhradený zo súkromných zdrojov; išlo o prípad, keď PPA preplácala už zrealizované projekty z minulosti, z ktorého dôvodu je zjavné, že v čase podania žiadosti o poskytnutie NFP obžalovaný nevedel, či mu NFP bude poskytnutý. Obžalovaný postupoval podľa výzvy z 1. februára 2008 a podľa kapitoly 3.2 písm. C. príručky pre žiadateľov o poskytnutie NFP, teda na obžalovaného sa neaplikoval proces verejného obstarávania a Q. J. R. nebola povinná vykonať prieskum trhu. I napriek tomu tak učinila a požiadala o tri cenové ponuky na dodanie strojov a zariadení, z ktorých bola vybratá najvýhodnejšia. Ohľadne nesprávneho výkladu a aplikácie znaku skutkovej podstaty „nesprávny doklad“ 2. decembra 2019 požiadala o predloženie prejudiciálnej otázky na Súdny dvor EÚ, čo špecializovaný súd odmietol. Naďalej trvá na tom, že tento znak je uplatňovaný absolútne nesprávne a v tomto smere požiadala aj Najvyšší súd, aby podal návrh Súdnemu dvoru EÚ na začatie prejudiciálneho konania.

Vedomostná a vôľová zložka obžalovaného bola preukázaná len rozpornou a vágnou výpoveďou svedka O. T. a svedka D.. I. O., ktorý pre jeho osobnú nevraživosť a vysadenosť ani nemal byť braný do úvahy. Dokonca aj samotná výpoveď svedka T. z 2. marca 2016 svedčí skôr v jeho prospech. Špecializovaný súd sa tiež nijako nevysporiadal s tým, že obžalovaný poskytnuté finančné prostriedky použil presne na ten istý účel, na aký to stanovovali jednotlivé zmluvy; konanie obžalovaného, preto nemohlo zároveň naplniť normatívny znak skutkovej podstaty predloženia nesprávneho dokladu. Rozsudok reflektuje len na tie dôkazy, ktoré sa súdu hodili na podloženie výroku o vine a nereflektuje už na dôkazy, ktoré svedčia o jeho nevine, resp. vnášajú do jeho viny rozumné pochybnosti.

Obžalovaný nerozumie, ako súd prvého stupňa mohol brať do úvahy výpoveď svedka D.. O., o ktorom mal k dispozícii obsiahle zväzky účelových podaní voči nemu; v tomto smere poukázal na nedávny rozsudok Okresného súdu Michalovce zo 4. apríla 2018, sp. zn. 19C/243/2016, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 23. januára 2020, sp. zn. 3Co/228/2018, ktorým súdy v konaní o ochrane osobnosti zaviazali D.. O. zaplatiť 5.000 € za to, že uvádzal nepravdivé informácie o obžalovanom a podával proti nemu viac ako 100 nedôvodných trestných oznámení, ktoré všetky boli odmietnuté. Keďže nepovažoval za predstaviteľné, aby súd vychádzal zo svedkovej výpovede, navrhol, aby nariadil vyšetrovanie duševného stavu a aby tiež zadovážil potvrdenia zo zdravotných poisťovní, sociálnej poisťovne, lekárov, či sa D.. O. nelieči na nejaké psychické ochorenie alebo diagnózy. Evidentná zaujatosť a vysadenosť svedka D.. O. je zrejmá aj zo zápisnice pred Najvyšším súdom zo 7. apríla 2017. Obžalovaný ďalej poukázal na povrchný postup súdu pri hodnotení dôkazov, keďže svedok Q. C. vo výpovedi z 22. januára 2018 neuviedol, že by sa jeho otec stretol so svedkom D.. O.; o charaktere D.. O. svedčí aj vyjadrenie svedka G., ktorý ho 6. novembra 2013 nazval „úchylným a zlým človekom“; aj svedok Q. C. vo výpovedi z 22. októbra 2014 spomína vyhrážanie a udávanie svedkom D.. O..

Na podklade týchto skutočností obžalovaný navrhol, aby ho odvolací súd podľa § 285 písm. a) alebo b) Tr. por. oslobodil, eventuálne, aby podľa § 321 ods. 1 písm. a) až e) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie.

V y j a d r e n i a

k p o d a n é m u o d v o l a n i u

K odvolaniu obžalovaného C. sa 9. apríla 2020 vyjadrilo MPaRV SR tak, že sa stotožňuje s rozsudkom špecializovaného súdu. Pre vylúčenie pochybností ale poukázalo na vyjadrenie D. T. J., podľa ktorej sa MPaRV SR necíti byť poškodené v rozsahu zistenej nezrovnalosti vo výške 8.353,77 €, keďže v tomto rozsahu bola nezrovnalosť R. R. uhradená. V prípade Q. J. R. MPaRV SR zotrváva na uplatnenom nároku na náhradu škody vo výške 2.563.407,21 €, ktorú škodu doposiaľ eviduje aj Európska komisia.

K predmetnému vyjadreniu sa 4. mája 2020 vyjadril obžalovaný C., ako aj jeho obhajca JUDr. Vladimír Mitro a 6. mája 2020 aj JUDr. Pavol Szabo (v súhrne) tak, že krajský súd 12. februára 2019 zrušil rozhodnutia PPA a MPaRV SR nielen kvôli procesným, ale aj mnohým hmotnoprávnym pochybeniam, okrem iného aj preto, že správne orgány postupovali v príkrom rozpore so zásadou materiálnej pravdy a jediným podkladom na vydanie rozhodnutí bola správa OLAFu, ktorá sama odkazovala na potrebu ďalšieho vyšetrovania. To, že išlo o zásadné hmotnoprávne nedostatky v rozhodnutiach PPA a MPaRV SR preukazuje aj prípad R. R., kde správne orgány po vykonaní kontroly, vrátane subdodávateľov, znížili zistenú nezrovnalosť z 2.803.424,76 € na 8.353,77 €. Z tohto dôvodu do súdneho spisu doložil rozhodnutia PPA z 22. apríla 2020 o ustanovení Slovenskej technickej univerzity, na vyhotovenie znaleckého posudku zameraného na posúdenie hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti vynaložených prostriedkov EÚ. Rovnako tiež doložil stanovisko ÚVO, podľa ktorého sa na Q. J. R. pri obstarávaní technológie a prác nevzťahoval zákon č. 25/2006 Z. z.; predmetné stanovisko, ako aj rozhodnutie PPA jednoznačne potvrdzujú, že PPA vykonávala riadnu a komplexnú kontrolu a nie povrchnú / dokladovú, ako to účelovo prezentuje špecializovaný súd. Záverom tiež pripomenul, že podľa medializovaných informácií, vrcholní predstavitelia PPA sú trestne stíhaní, a to najmä za poberanie úplatkov v súvislosti s NFP. V tejto veci nebol výnimkou ani obžalovaný, ktorý bol takisto vylákaný na stretnutie, na ktorom od neho neoprávnene žiadali peňažné prostriedky v súvislosti s jeho projektami. Takéto žiadosti obžalovaný odmietol, keďže si nebol vedomý žiadnych pochybení v súvislosti s predmetnými projektami.

D o p l n e n i a o d v o l a n i a

Obžalovaný C. svoje odvolanie doplnil podaním zo 14. apríla 2021 tak, že už 15 rokov bojuje s určitými skupinami, čo ho dovedlo do vážnych ťažkostí. V roku 2005 sa stal poslancom Košického samosprávneho kraja a dostal pokyn, aby splnil požiadavky určitej vplyvnej skupiny z Košíc. On sa im, ale verejne postavil a odmietol ich. Od roku 2006 ho (ako aj jeho rodinných príslušníkov a obchodných partnerov) začali nelegálne odpočúvať a v roku 2009 mal návštevu poslanca NR SR, ktorý mu prišiel „dohovoriť“, aby sa rýchlo spamätal a z fungovania župy sa stiahol, nakoľko im prekážal v zdravotníckom biznise. Upozornil, že prekazil privatizáciu učilišťa pri Viničkách, poukázal na viacero podvodov pri prenájme nemocníc do súkromných rúk a pod. Problémy nedali na seba dlho čakať a v roku 2010 mu behom jedného mesiaca otvorili 47 daňových kontrol, ktoré okrem drobných administratívnych pochybení nič nezistili. V roku 2011 sa uskutočnila kontrola OLAFu, ktorá začala s nepochopiteľnou aroganciou, ale po osobnej prehliadke ostali kontrolóri ako vymenení. Potom sa dlho nič nedialo, až od PPA dostal dokument o vrátení NFP; pritom do tej doby bolo vykonaných viacero kontrol, ktoré žiadne nezrovnalosti nezistili. Začal dostávať rôzne odkazy, čo je ochotný dať, aby bolo všetko v poriadku - to bola tá známa nahrávka s H., ktorá bola zverejnená v Plus 7 dní. V roku 2016 na jeho naliehanie, aby už konečne začala kontrola, ho MPaRV SR vyzvalo, aby dal vyhotoviť posudky ÚSI, ktoré mu dali za pravdu. Medzitým povyhrával súdy a PPA naďalej naťahovala čas až požiadala Slovenskú technickú univerzitu o znalecký posudok.

Jeho zámerom bolo vybudovať niečo krásne na Tokaji, čo sa mu aj podarilo, pretože oba projekty sú funkčné, produkujúce tokajské vína. Tieto vinárstva navštívilo viacero významných hostí. Veľmi pekne prosí o prehodnotenie dôkazov, celá jeho kauza sa začala správou OLAFu, ktorá bola domácimi orgánmi opakovane vyvrátená. Začalo to rozhodnutiami ľudí, ktorí sú dnes trestne stíhaní; on na nich ale poukazoval v čase, keď to nebolo celkom bezpečné. Posledných 15 rokov zažíva útoky zo všetkých strán, hoci všetky štátne orgány mu dali za pravdu. Jediné, čo ho zatiaľ drží nad vodou je jeho viera.

V ten istý deň bolo Najvyššiemu súdu doručené ďalšie doplnenie odvolania, ktoré bolo podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Pavla Szaba a v ktorom obžalovaný namietal, že jeho vedomosť o možnosti lacnejšieho nákupu technológií založil súd na neprípustnej výpovedi absolútne pochybného svedka D.. O.. Okrem toho už nepoukázal na žiadny konkrétny dôkaz, z ktorého by bolo možné túto jeho vedomosť vyvodiť. Súd len symplisticke odkázal na faktúry VIN. TECHu, hoci VIN. TECH predával len technológie, bez niekoľkomesačnej prepravy, prekládky, dodávky a montáže. Súd ignoroval závery znaleckých posudkov, výpovede svedkov, ako aj ostatné dôkazy, aby si vytvoril „vlastnú teóriu trhového princípu“. Pritom z výpovede znalca je evidentné, že prezentované ceny technológií boli podhodnotené. Zo žiadnej časti odôvodnenia nevyplýva, či by spoločnosť VIN. TECH takúto cenovú ponuku obžalovanému aj skutočne poskytla; dohoda o cene medzi VIN. TECHom a LOGISTICom, resp. ROYALom bola výsledkom bilaterálneho vzťahu medzi nimi.

Obžalovaný vysvetlil, že VIN. TECH neoslovil, pretože mal naň negatívne referencie. Medzi jeho konaním a následkom nie je kauzálny nexus, nakoľko všetky dôkazy svedčia pre záver, že obžalovaný obstaral technológie ešte výhodnejšie, ako sa v tom čase predávali. Súd v rôznych častiach odôvodnenia prezentuje len svoje domnienky a úvahy, často zavŕšené vyjadrením nedôveryhodného svedka D.. O. o nafúknutí projektu. Svedok T. svoju výpoveď zmenil už v prípravnom konaní počas konfrontácie s obžalovaným. Projekt Q. J. R. bol zrealizovaný a uhradený zo súkromných zdrojov, dávno predtým, ako spoločnosť podala žiadosť o poskytnutie NFP. Obžalovaný, preto nevedel a nemohol vedieť, či bude podávať žiadosť o NFP a už vôbec netušil, či mu takto prípadne podaná žiadosť bude schválená. Keďže obžalovaný od roku 2009 v Q. J. nefiguruje, nemá už ďalšie doklady, ktoré by preukazovali, že celý projekt bol vybudovaný v čase, keď o schválení projektu nemohol vedieť. Túto okolnosť by ale vedeli dosvedčiť svedkovia, ktorých navrhol na hlavnom pojednávaní z 9. decembra 2019; tento návrh súd odmietol bez toho, aby sa s ním súd vysporiadal.

Ani absencia skúseností spoločnosti LOGISTIC na trhu s vínom nesvedčí o prepojenosti, resp. zavinení na jeho strane. Súd nevysvetlil, ako má nefakturovanie položiek montážnych prác preukazovať jeho vinu; z dokazovania predsa jednoznačne vyplynulo, že tieto práce boli uskutočnené. Je nepochopiteľné, ako sa špecializovaný súd môže odvolávať na správu z OLAFu, ktorá nemá žiadnu právnu záväznosť, bola uskutočnená veľmi povrchno a uvádzala iba domnienky a podozrenia, ktoré PPA nepotvrdila. Súd nevykonal dokazovanie k preprave, prekládke, dodávke, montáži, resp. uzavrel, že všetky tieto práce, ktoré nesporne prebehli, boli v hodnote 0 €. Zo žiadneho právneho predpisu, zmluvy, príp. príručky nevyplývalo, že by dodávanie technológie alebo iných tovarov cez reťazec subdodávateľov bolo zakázané; nehovoriac o tom, že až do momentu dodania o tomto reťazci ani netušil. Ako je to z administratívneho spisu evidentné, PPA vykonávala kontrolu aj u všetkých subdodávateľov a žiadne predraženie nezistila; uvedené potvrdila aj svedkyňa O.. E., ktorá navyše doplnila, že slovenská legislatíva nezakazovala reťazenie firiem. Znak nesprávneho dokladu podľa § 261 Tr. zák. sa vykladá v kontexte jeho fiktívnosti, falošnosti; on, ale žiadne fiktívne alebo falošné doklady nepredkladal. To isté sa potom týka uvedenia do omylu podľa § 225 Tr. zák. V tomto kontexte poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu z 31. januára 2018, sp. zn. 4 To 8/2015.

Konštatovanie špecializovaného súdu o tom, že MPaRV SR sa naďalej cíti byť poškodené, je klamlivé. V tomto smere poukázal na výpoveď zástupkyne poškodenej D.. T. J. z 8. novembra 2017. Súd nijako nevzal do úvahy, že vo vzťahu k bodu 1/ sa momentálne vedie správne konanie; ani prokurátor sa výškou škody nijako nezaoberal. Súd tiež nepravdivo uvádza, že znalecké posudky vyplynuli z účtovných dokladov o nákupe technológií, nenáležite porovnáva bežný transport z Talianska do Pezinka s niekoľko mesiacov trvajúcimi prácami. V ďalšom opätovne poukázal na skutočnosti, ktoré svedčia o zaujatosti svedka D.. O.. Aj súdom citovaná výpoveď svedka Q. C. nekorešpondovala s jeho reálnym vyjadrením počas hlavného pojednávania. Aj tvrdenia súdu o tom, že účasť spoločnosti RESCUE mala slúžiť na zastretie celej operácie je v rovine domnienok. Ako to opakovane uviedol, účasť spoločnosti vyplynula z jeho požiadavky na prevzatie zodpovednosti za škodu. Ani PPA neidentifikovala, že by odmena vo výške 11 tis. € bola nedôvodná.

K doplneniam odvolania sa procesné strany ďalej nevyjadřili.

Na verejnom zasadnutí obžalovaný prostredníctvom JUDr. Vladimíra Mitra doplnil, že ak by Najvyšší súd dospel k záveru, že sa skutok stal, mal by ho kvalifikovať v rámci základných skutkových podstát podľa § 261 Tr. zák. a § 225 Tr. zák. Poukázal pritom na s. 45 ods. 2 rozsudku, odkazujúceho na ustálenú rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu, ktorý takéto konanie nepovažuje za typicky škodové, čoho dôsledkom je vylúčenie aplikácie kvalifikovaných skutkových podstát. Na podklade tejto úpravy požiadal, aby mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody. Išlo o významné investičné objekty v oblasti vinárstva, za čo bol aj ocenený ministrom a čo potom neskôr viedlo ku kriminalizácii jeho osoby zo strany konkurenčných subjektov.

Prokurátor navrhol odvolanie obžalovaného C. podľa § 319 Tr. por. zamietnuť ako nedôvodné.

K o n a n i e n a o d v o l a c o m s ú d e

Následne Najvyšší súd podľa § 317 ods. 1 Tr. por. po zistení, že niet dôvodu na zamietnutie odvolaní podľa § 316 ods. 1 Tr. por., ani na zrušenie rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr. por., preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom mal na zreteli, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, možno prihliadnuť len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a dospel pri tom k záveru, že odvolanie obžalovaného R. C. je čiastočne dôvodné.

Úvodom Najvyšší súd konštatuje, že v tejto veci už raz konal a rozhodol, a to uznesením z 15. júna 2017, sp. zn. 5 To 9/2016, ktorým podľa § 321 ods. 1 písm. b), c), f) Tr. por. zrušil rozsudok špecializovaného súdu z 18. marca 2016, sp. zn. BB-3T/31/2015, a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol. V uznesení súd skonštatoval, že proces podávania žiadostí o poskytnutie NFP, podpisovanie zmlúv, nákup vinárskych technológií, ako aj podávanie žiadostí o platbu prebehol tak, ako ho prokurátor popísal v obžalobe. Ako súd vysvetlil, jedinou spornou otázkou bolo, či postupné niekoľkonásobné navyšovanie cien za dodávanú technológiu malo nejaký hospodársky význam, resp. či jeho význam nespočíval práve v neodôvodnenom vylákaní rozpočtových prostriedkov ES a SR (s. 11 ods. 2, ods. 3 uznesenia).

V tomto smere odvolací súd uložil súdu prvého stupňa (hlavne), aby oboznámil listinné dôkazy, ktoré síce boli v prípravnom konaní obstarané, avšak neboli vykonané v konaní pred súdom, resp. aby oboznámil dôkazy, ktoré obžalovaný predložil dodatočne (s. 12 ods. 4 - 15 ods. 1). Po vrátení veci súd prvého stupňa postupoval v súlade s § 327 ods. 1 Tr. por., rešpektoval právny názor vyjadrený odvolacím súdom, vykonal úkony a dôkazy, ktorých vykonanie odvolací súd nariadil. Na základe takto vykonaného dokazovania (pred Najvyšším súdom doplneného o nové skutočnosti), bolo mimo rozumných pochybností preukázané, že obžalovaný C. účelovo navýšil obstarávacie ceny špeciálnej vinárskej technológie, aby tak vytvoril predpoklad pre odčerpanie finančných prostriedkov ES a SR.

Obžalovaný mal vedomosť o tom, že predmetné technológie môže zakúpiť lacnejšie, priamo od jeho výhradného dodávateľa na Slovensku - spoločnosti VIN. TECH (zv. 12, č. l. 3021, 3038). Svedok O. J. - projektový manažér obžalovaného, na hlavnom pojednávaní 1. marca 2016 potvrdil, že s VIN. TECHom spolupracoval už v minulosti a mal s ním dobré skúsenosti, z ktorého dôvodu ho (VIN. TECH) odporučil aj obžalovanému (zv. 1, č. l. 224, zv. 12, č. l. 3006 - 3007). Svedok T. - konateľ VIN. TECHu, zas 28. februára 2013 a 4. júla 2014 vypovedal, že v súvislosti s dodávkou strojov pre Q. J. R. od začiatku rokoval s obžalovaným C. (a so svedkom U., ktorý mal na starosti technickú a odbornú stránku obchodu), ktorý si ich objednal so slovami, že chce takú istú linku, aká je v spoločnosti Galafruit (pozn. súdu spoločnosť svedka R.), rozprávali sa aj o cenách s tým, že výslednú cenovú ponuku (podľa svedka v takýchto prípadoch ide o vysoko špecializovanú objednávku, ktorá sa realizuje na kľúč) mu mal e-mailom zaslať na spoločnosť LOGISTIC, kde sa na ňu pozerá jeho (C.) ľudia (zv. 1, č. l. 123, 159).

Ako ďalej svedok uviedol, C. mu povedal, že ak to dobre dopadne, tak ho oslovia aj pri projekte Hatfa (R. R.), to už, ale bude riešiť s R. a P.. Tak sa aj stalo a cenovú ponuku v zmysle pokynov obžalovaného C. zaslal P. s tým, že dodávku a montáž mal riešiť s R.. Ako ale svedok potvrdil, obžalovaný C. bol pri rokovaní, videl aké stroje a za akú cenu sa objednávajú (zv. 1, č. l. 124 - 125, 159 - 160). V tomto smere, preto ani Najvyšší súd neuveril pozmenenej výpovedi svedka T., ktorý na hlavnom pojednávaní 2. marca 2016 rozporuplne a nelogicky tvrdil, že s C. rokoval ešte v roku 2007, potom mu prišla objednávka od LOGISTICu, ktorý ju vopred uhradil a on im to skrátka dodal. V tom čase riešil aj druhé vinárstvo, ale nevolalo sa to ešte Hatfa a ani nevedel, že je to pre C., mal len tušenie, že ide o ten projekt, o ktorom mu C. dávnejšie hovoril. V tejto veci komunikoval s P., s ktorým sa aj v Pezinku stretol, C. nič nechcel predat', lebo boli konkurenti a bol na neho nahnevany, LOGISTIC si s C. nikdy nespájal, až neskôr zistil, že to bolo pre C., ten, ale nemal o cenovej ponuke vedomosť, lebo ju posielal LOGISTICu, on s tým nič nemal (zv. 12, č. l. 3021 - 3024).

Ako špecializovaný súd na s. 39 ods. 1 správne poukázal, predmetná výpoveď je v rozpore s tou časťou výpovede svedka P. z 18. januára 2013, v ktorej uviedol, že s T. sa ani raz v Pezinku nestretol, komunikovali spolu len e-mailom a telefonicky (zv. 1, č. l. 115, zv. 12, č. l. 3075). To, že T. musel mať vedomosť o tom, komu je objednaný tovar určený, dosvedčujú cenové ponuky spoločnosti VIN. TECH pre ROYAL, ktoré obsahujú „definitívnu dohodu dodávky zariadení pre projekt Hatfa“, ale aj faktúry jeho talianskeho dodávateľa - spoločnosti ENOVENETA, kde sa v sekcii „Cliente“ uvádza „Vinarsky zavod Hatfa“ (zv. 6, č. l. 1425 - 1434, 1469, 1472). Výpoveď svedka T.É. o tak Najvyšší súd - a to aj vo svetle nižšie rozvedených dôkazov, považuje za účelovú, zjavne učenú v snahe napomôcť obžalovanému (pozn. ktorý takisto 22. januára 2013 a 23. mája 2013 interpretoval stretnutia s T. ako akési „predbežné rokovania“, ktoré prebehli dávno pred kúpou technológií a počas ktorých sa o cenách rozprávali len rámcovo; zv. 1, č. l. 48, 52 - 53). Voči svedkovi je treba vyvodit' trestnú zodpovednosť za zločin krivej výpovede a krivej prisahy podľa § 346 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. v spojení s § 140 písm. c) Tr. zák., pretože na hlavnom pojednávaní pri projekte Q. J. R. zamlčal účasť obžalovaného C.Č. a pri príprave projektu R. R. zas neuvádzal pravdu, keď tvrdil, že len tušil, pre koho ho pripravuje a za skutočného „investora“ opakovane označoval P. s tým, že obžalovaný o tom nič nevedel.

Ani svedok P., ale podľa mienky tunajšieho súdu nevyповeďal pravdivo, keď sa 18. januára 2013 (pozn. na hlavnom pojednávaní bez oprávnenia odmietol vypovedať s odôvodnením, že sa necíti dobre a nechce sa dostať do rozporu so svojimi skoršími výpoveďami; zv. 12, č. l. 3074) dostával do rozporu s listinným dôkazmi, ako aj pravidlami logického úsudku a vyvodzovania. P., ktorý riadil spoločnosť LOGISTIC (pozn. formálne bola konateľkou jeho manželka S., ktorá ale potvrdila, že LOGISTIC bola firma jej manžela a ona len podpisovala doklady; zv. 1, č. l. 112 - 113) sa totiž orgány činné v trestnom konaní usiloval presvedčiť, že LOGISTIC reálne vstúpila do súťaže o dodávku vinárskych technológií pre projekty Q. J. R. a R. R.. Pritom jeho spoločnosť nemala žiadnu kanceláriu (sídlila v bytovom dome), žiadneho zamestnanca (do konca roka 2009 zamestnávala H. Q., ktorému vyplácala minimálnu mzdu) a obchodovala výlučne so spoločnosťami obžalovaného C. (resp. nakupovala tovar od iných podnikateľských subjektov, aby ho následne mohla jeho spoločnostiam odpredať). I napriek tomu, že P. nemal žiadne skúsenosti na trhu s vínom a vínnymi technológiami a informácie si musel pracne hľadať na internete, prípadne „sa pýtať známych“, práve na neho sa mal obžalovaný (ktorý sa naopak, so svojím spoločníkom U., bývalým riaditeľom Tokajských závodov v Maďarsku, v tejto oblasti veľmi dobre orientoval a už predtým mal za sebou rokovania s VIN. TECHom a ďalšími vinármi) obrátiť so žiadosťou o dodanie špeciálnych vinárskych technológií za niekoľko miliónov eur (zv. 1, č. l. 115, 117; zv. 2, č. l. 342, 352, 362, 373, zv. 3, č. l. 590, 599 - 609, zv. 4, č. l. 841, 856, zv. 8, č. l. 1845).

To, že v prípade LOGISTICu išlo o „nastrčenú spoločnosť“, ktorú v skutočnosti ovládal obžalovaný C. plynie aj z jeho dispozičných oprávnení a hotovostných výberov, ktoré z tejto účtu spoločnosti uskutočňoval. Napríklad 30., 31. októbra 2008 a 3. novembra 2008 bolo na účet LOGISTICu od Q. J. R. pripísaných takmer 31 mil. Sk a ešte v ten istý deň boli prostriedky viacerými výbermi obžalovaného (a svedka Q.) z účtu vybraté, aby prevažná časť z nich bola (formálne) svedkyňou P. odovzdaná spoločnosti JOMADO svedka R. (zv. 3, č. l. 537, č. l. 720 - 724, 740 - 745, zv. 8, č. l. 2009 - 2010,

2080 - 2083). K bodu 1/ obžaloby možno poukázať na výbery v objeme 270 tis. €, ktoré obžalovaný (a s ním opäť svedok Q.) uskutočnil v deň, keď Q. J. R. uhradila faktúru č. F002/2009 vo výške cca 289 tis. € za nákup predražených vinárskych technológií (zv. 3, č. l. 534, zv. 8, č. l. 1984, 1996 - 1997, 2007 - 2008, 2012, 2060).

Kým svedok P. si tieto výbery (ale ani zriadenie digitálneho podpisu), nevedel nijako vysvetliť, obžalovaný ponúkol hneď dve alternatívy, prečo k nim dochádzalo. V prvom prípade tvrdil, že výbery mohli súvisieť s jeho dobrými kontaktami v OTP Banke, pomocou ktorých vedel pre P. a Q. získať väčšiu hotovosť. Tomu, ale súd neuveril, keďže P. v rámci svojich obchodných aktivít žiadne problémy s cash-flow nesignalizoval a ako už bolo povedané, LOGISTIC s inými podnikateľskými subjektami (mimo sféry obžalovaného) ani neobchodovala. V druhom prípade zas obžalovaný uvádzal, že mohlo ísť o peniaze, ktoré mu P. dlžil a on si ich „vlastne takto zobral späť“. Obžalovaný už, ale žiadnu zmluvu o pôžičke do konania nepredložil a aj sám P. poprel, že by si od neho C. nejaké finančné prostriedky požičiaval (zv. 1, č. l. 48 - 49, 116 - 117, zv. 2, č. l. 513 - 521, zv. 8, č. l. 1953, zv. 16, č. l. 3822).

Napokon, celá „legenda“ za akých okolností sa mal obžalovaný C. zoznámiť so svedkom P. a akú úlohu v predmetných obchodoch zohrala jeho spoločnosť, stojí na hlinených nohách, keďže zodpovedá listine s názvom „firma vznikla 3. 8. 2007“, ktorá sa pri domovej prehliadke našla u svedka P. (pozn. podľa zápisnice o odňatí veci sa listinu najprv usilovala vziať svedkyňa P., aby ju následne svedok P. „schmatol do ruky a snažil sa ju znehodnotiť“) a k autorstvu, ktorej sa doznal obžalovaný C.. I keď obžalovaný tvrdil, že poznámky sa netýkali LOGISTICu, ale niektorej z jeho spoločností a napísal si ich len preto, lebo si kvôli daňovým konaniam potreboval osviežiť niektoré súvislosti, už nevedel vysvetliť, ako sa listina dostala ku P. a že žiadna jeho spoločnosť 3. augusta 2007 nevznikla, naopak, práve v tento deň vznikla spoločnosť LOGISTIC (zv. 1, č. l. 310 - 316, zv. 5, č. l. 1056, 1062).

Ak teda obžalovaný C. a svedok P. (v intenciách spomínanej listiny) zhodne uvádzajú, že sa zoznámili tak, že P. chcel pri Trebišove kúpiť pozemok pri širokorozchodnej trati (pozn. ročný obrat LOGISTICu dosahoval cca 20 tis. €), na ktorom by mohol vybudovať logistické centrum a pri tej príležitosti sa mu mal C. zveriť o svojich podnikateľských aktivitách v oblasti vinárstva (zv. 1, č. l. 115), potom súd poukazuje na ďalšie bankové výpisy, z ktorých plynie, že predmetný pozemok bol prefinancovaný priamo obžalovaným C. (pozn. v ten deň, ako LOGISTIC Slovenskému pozemkovému fondu zaplatil kúpnu cenu vo výške 297 tis. €, obžalovaný na jeho účet vložil 298 tis. €) a aj v neskoršom období to bol on alebo jeho syn Q., kto ho ako vhodnú investičnú príležitosť ponúkal iným záujemcom (pozn. aj z tejto skutočnosti ostal svedok P. zaskočený, avšak naďalej zotrval na tom, že obžalovaný nikdy jeho spoločnosť neovládal a splnomocnenie na predaj pozemku udelil REALINVESTu O.. R.). Poradenskú činnosť v súvislosti s prípravou spomínaného projektu vykonávala ďalšia spoločnosť obžalovaného - OREMUS LOV, s.r.o., ktorá si za to LOGISTICu na základe mandátnej zmluvy z 27. augusta 2008 vyfakturovala takmer 201 tis. € (zv. 1, č. l. 204 - 214, 237, zv. 2, č. l. 524 - 528, zv. 3, č. l. 535, 537, 652, 691, 706, 791, zv. 8, č. l. 1998, 2055, zv. 10, č. l. 2711 a nasl.).

V tomto kontexte potom vysvetlenie svedka P. o tom, ako (pri Q. J. R. a R. R.) oslovil T., ktorý mu poslal ponuku, on si už len „nahodil svoju maržu“ a po cca dvoch mesiacoch sa mu C. ozval, že súhlasí, pôsobí absolútne nevierohodne. O to viac, ak si svedok nevedel spomenúť na žiadne bližšie okolnosti podpisu kúpnych zmlúv z 1. februára 2008 medzi VIN. TECH a LOGISTIC, zo 4. februára 2008 medzi LOGISTIC a Q. J. R., z 28. apríla 2008 medzi LOGISTIC a R. R., resp. odborného stanoviska k zmene dodávky adresovaného Q. J. R. z 27. februára 2009 (zv. 1, č. l. 115 - 116, zv. 2, č. l. 458, 479).

Rovnaká situácia je aj v prípade ďalšej do reťazca zapojenej spoločnosti - spoločnosti ROYAL svedka R.. Svedok 25. apríla 2013 vypovedal, že P. ho oslovil s tým, aby mu odporučil nejakého výrobcu vinárskej technológie a on mu odporučil VIN. TECH, pretože mali dobré meno. Neskôr ho, ale P. požiadala, aby do obchodu aj priamo vstúpil, keďže on (P.) nemal finančné prostriedky, aby mohol technológiu prefinancovať a nemal ani miesto, kde by ju mohol zložiť. R. s tým súhlasil, nepamätá si, kedy a kde sa s ním dohodol na cene, ale predal to LOGISTICu (pozn. po predložení dokladov sa svedok opravil, že to teda zrejme predal RESCUE obvineného C.), ale nezaujímal sa, prečo to ide C. (zv.

1, č. l. 146 - 147). Naproti tomu na hlavnom pojednávaní svedok 10. marca 2016 (okrem tvrdení uvádzaných už v prípravnom konaní) uviedol, že ponuku od VIN. TECHu dostal on, na P. si vôbec nepamätá, stretol sa s C., či neodkúpi vinárske technológie, ktoré predtým zakúpil od VIN. TECHu a keďže ten súhlasil, urobili obchod (zv. 12, č. l. 3038 - 3040).

K tomu súd uvádza, že v prípade týchto vinárskych technológií ide o vysoko špecializované zariadenia, ktoré sa dodávajú na kľúč a rozhodne nie sú predmetom bežnej spotreby. Svedok R. by tak musel veľmi riskovať, ak by v čase hospodárskej krízy nakúpil technológie za niekoľko miliónov eur len tak - na sklad, s neistým výhľadom, že ho raz niektorému zo záujemcov odpredá (pozn. vyjadrenie svedka, že ak by C. technológiu nekúpil, jednoducho by ju umiestnil do svojho závodu Galafruit odporuje tvrdeniam svedka T., podľa ktorého takú technológiu už vo svojom závode R. mal; zv. 12, č. l. 3092) (k tomu vid' aj s. 37 ods. 2 rozsudku). Zdravotné problémy, ale aj odstup času, na ktoré sa svedok pri odstraňovaní rozporov z prípravného konania opakovane odvolával, vo všeobecnosti môžu vysvetliť nesúlad so skôr učenou výpoveďou. Pravdepodobnejšie sa ale javí tá alternatíva, že svedok už s odstupom času vypovedal len podľa listinných podkladov (do ktorých počas výpovede na hlavnom pojednávaní neustále nazeral a podľa ktorých tovar kúpil od VIN. TECHu a predal RESCUE obžalovaného C.) a nespomínal si už na svoju „pôvodnú legendu“ so svedkom P., ktorou chcel (aj v prípravnom konaní) napomôcť obžalovanému C. (zv. 12, č. l. 3037 - 3039).

Ako to totiž z vykonaného dokazovania vyplynulo, R. sa s C. veľmi dobre poznali, pochádzali zo susedných dedín a dlhodobo boli aj obchodní partneri (zv. 1, č. l. 148, zv. 12, č. l. 3037). Dokonca R. bol prostredníctvom spoločnosti Z & M Development, s.r.o. a Tokaj Development s.r.o. jedným zo spoluvlastníkov Q. J. R. a dodnes je jej majiteľkou prostredníctvom spoločnosti KAMELEON s.r.o. svedkova družka - C. T. (zv. 24, č. l. 5972 - 5975, 5852 - 5856). Na svedkovu motiváciu mohla mať vplyv i tá okolnosť, že za svoju poradenskú činnosť (v súvislosti s oslovením T.) si prostredníctvom spoločnosti TVX SK s.r.o. nechal od P. - na ktorého si už na hlavnom pojednávaní nepamätal, vyplatiť 183 tis. € (zv. 1, č. l. 116, zv. 3, č. l. 641, 671, 764 - 765). S ohľadom na tieto skutočnosti, majú tiež na pamäti, že v prípade svedka ide o opakovane trestanú osobu, ktorá sa dopúšťala hospodárskej trestnej činnosti (pozn. vrátane uplatňovania nadmerného odpočtu DPH v súvislosti s vykazovaním fiktívnych zdaniteľných plnení s celkovou škodou 57 mil. €; zv. 16, č. l. 3673, 3733; zv. 24, č. l. 5928), ani Najvyšší súd jeho výpovediam neuveril. Naopak, rovnako ako v prípade svedkov T. a P., aj u neho je treba vyvodzovať trestnú zodpovednosť za zločin krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. (k tomu vid' aj s. 39 ods. 3 - 40 ods. 2 rozsudku).

Ani účasť spoločnosti RESCUE nemala reálny ekonomický zmysel. Pokiaľ obžalovaný vysvetľoval, že P. nechcel niesť zodpovednosť za prípadne vzniknutú škodu a za 0,5 % - 1 % z marže ju prostredníctvom svojej spoločnosti na seba prevzal obžalovaný, potom takéto vysvetlenie neobstoí. Ak si zmluvné strany chceli dojednať osobitné podmienky pre prípad vzniku škody, nič nebránilo, aby si ich v kúpnej zmluve medzi LOGISTICom a R. R. priamo vymenili (pozn. odôvodneniu obžalovaného, že tak neučinil, lebo „mal zlé skúsenosti s daňovým úradom“ súd nerozumel). Navyše, prekládku a montáž dodávanej technológie mala mať na starosti spoločnosť ROYAL (za čo si aj fakturovala navýšenú cenu), a tá potom aj v zmysle čl. 9 ods. 1 kúpnej zmluvy preberala zodpovednosť za škodu, ktorá by na tovare až do momentu jej vyloženia v Ladmovciach mohla vzniknúť. Už vôbec súdu nebolo zrejmé, akým spôsobom sa mala v neskôr dodávanej technológii (po osi LOGISTIC - R. R.) zrkadliť znížená marža svedka P., keďže aj spoločnosť RESCUE si voči LOGISTICu „nahodila svoju maržu“ (zv. 2, č. l. 425, zv. 4, č. l. 927, 933, 935, 943, 949, 951, 957, zv. 8, č. l. 1674, 1679, 1684, 1688, 1695, 1697, 1699, 1703, 1709). Nie, ako správne zhodnotil špecializovaný súd, jediným akceptovateľným vysvetlením zapojenia ďalšej spoločnosti obžalovaného bolo zneprehľadnenie dodávateľsko-odberateľskej štruktúry predražených vinárskych technológií (s. 40 ods. 3 - 41 ods. 1 rozsudku).

Pritom obžalovaný neformuloval žiadne dôvody, ktoré by navýšenie ceny technológií pri Q. J. R. (zo 134 554 € na 289 083,89 €) mohli objasniť. Azda vo svetle argumentov, ktoré predostrel k R. R. Najvyšší súd dopĺňa, že podľa čl. 2 a čl. 6 kúpnej zmluvy medzi VIN. TECHom a LOGISTICom (a tomu zodpovedajúcim výpovediam svedkov) bolo ako miesto plnenia dohodnuté „Logistic Zemplín, FCO

závod R." s tým, že doprava bola v cene dodávky a v momente prevzatia strojov prešlo na kupujúceho aj nebezpečenstvo vzniku škody. Výkladku a umiestnenie tovaru zas v zmysle čl. 6 ods. 3 kúpnej zmluvy uzavretej medzi LOGISTICom a Q. J. R. mal zabezpečovať kupujúci (zv. 5, č. l. 1128, 1131). Keďže LOGISTIC predával presne ten istý tovar, aký mu predtým odpredal VIN. TECH, neexistovala žiadna „pridaná hodnota“, ktorá by navýšenie ceny vysvetlila.

Na tom nič nezmení ani znalecký posudok ÚSI č. 237/2017, podľa ktorého priemerná cena dodávaných vinárskych technológií predstavovala 406 tis. €. Pokiaľ totiž obžalovaný vedel, že predmetné technológie môže nakúpiť lacnejšie (čo, ako bolo povedané vyššie, preukázateľne vedel), potom nie je rozhodujúce, či v konečnom dôsledku navýšená cena zodpovedá trhovým podmienkam (zv. 20, č. l. 4839). Nad rámec uvedeného, ale odvolací súd upozorňuje, že spoločnosti Interker - Weinn Kft., Elber Ltd. a Grossa Nova s.r.o. (ktoré do posudku dodali referenčné ponuky) poskytli referenčné ponuky aj do (skôr predloženého) odborného vyjadrenia ÚSI č. 52/2016 (ktoré sa týkalo R. R.), ktoré ponuky - ako na hlavnom pojednávaní vysvitlo, obstarával obžalovaný C., resp. jeho syn Q. a nie jeho spracovávateľ ÚSI (zv. 12, č. l. 3082, 3086).

Pokiaľ ide o Vinárstvo Viničky, navýšenie cien technológií (z 972 341,47 € na 2.606.250 €) obžalovaný C. (a tiež svedkovia P., R. a čiastočne aj T.) odôvodňoval zvýšenými nákladmi za nakládku, dopravu, vykladku, skladovanie a montáž strojov z areálu vo Viničkách do ťažko prístupnej oblasti v obci Ladmovce. Toto vysvetlenie bolo, ale vykonaným dokazovaním vyvrátené. Po prvé, popísané náklady si spoločnosť ROYAL v účtovných dokladoch neuvádzala (pozn. čo svedok R. vysvetlil len tak, že on si dopravné náklady vo faktúrach nikdy osobitne nevykazoval) a po druhé, tieto náklady si faktúrou č. 22/2010 spoločnosť RESCUE (ktorá podľa obžalovaného mala znášať len nebezpečenstvo vzniku škody) vyčísliť na niečo vyše 39 tis. € (zv. 7, č. l. 1718). Keďže transport technológií z Talianska do Pezinka stál 25 327,70 € (zv. 6, č. l. 1461, 1474, 1482, 1494, 1507, 1511, 1514, 1518, 1532, 1536, 1540, 1542, 1545, 1548, 1551, 1558, 1578, 1596, 1604, zv. 7, č. l. 1627, 1634, 1649, 1662) a z Pezinka do Viničiek zas 1 434 € (pozn. hoci VIN. TECH spoločnosti ROYAL fakturovala sumu 15 000 €; zv. 6, č. l. 1479, 1566, zv. 7, č. l. 1666), je krajne nepravdepodobné, aby dopravné náklady tej istej technológie (hoci presúvanej v ťažko prístupnej oblasti) o dĺžke 3 km mali atakovať milióny eur. Výkladku a umiestnenie strojov a zariadení mal podľa čl. 6 ods. 3 kúpnej zmluvy medzi LOGISTICom a R. R. na svoje náklady zabezpečiť kupujúci (zv. 2, č. l. 424).

Aj zo znaleckého posudku ÚSI č. 60/2017 predloženého obžalovaným C. je zistiteľné, že tieto náklady mali predstavovať cca 351 tis. € (pozn. z toho samotná montáž mala stáť cca 214 tis. €). Ak by teda aj odvolací súd (teoreticky) pripustil, že dôvodom postupne sa zvyšujúcej ceny mali byť obžalovaným prezentované služby, ich hodnota zďaleka nemohla dosiahnuť takú úroveň, aby vysvetlila skoro trojnásobné predraženie obchodu. Na tom nič nezmení ani ten záver z posudku, podľa ktorého výsledná obstarávací cena vinárskych technológií je (porovnaním referenčných ponúk spoločností Interker - Weinn, Unicom, Vínoservice H a Vínoservice SK) štandardná. Aj v tomto prípade totiž platí, že ak obžalovaný vedel, že predmetné technológie môže nakúpiť lacnejšie, potom nie je rozhodné, či v konečnom dôsledku navýšená cena ne / zodpovedá trhovým podmienkam (zv. 16, č. l. 3784).

To platí o to viac, ak sám svedok T. vysvetľoval, že (o 15 % - 20 %) nižšiu cenu dal len preto, lebo od kupujúceho očakával aj ďalšie objednávky a nanútil mu tiež veci, ktoré by len tak ľahko nepredal (pozn. na konečnú cenu podľa názoru tunajšieho súdu mohla mať vplyv aj jej hotovostná úhrada svedkom R.). A napokon tak, ako to bolo skonštatované vo vzťahu k posudku ÚSI č. 237/2017, aj v tomto prípade treba upozorniť, že referenčné ponuky spoločnosti Interker - Weinn Kft. a Elber Ltd., pôvodne zabezpečil obžalovaný a nie ÚSI; v prípade ponúk spoločnosti VÍNO SERVICE s.r.o. ide o subjekt, ktorý má takisto väzby na obžalovaného (zv. 12, č. l. 3082, 3086, zv. 16, č. l. 3778, 3787 - 3788; zv. 24, č. l. 5850). Ostatné znalecké posudky, ktoré do konania predložil obžalovaný (Pricereal č. 1/2009, Ing. Dionýza Szücsa č. 7/2016, ÚSI č. 59/2017), odvolací súd nepovažoval za smerodajné, nakoľko neboli vyhotovené na účely trestného konania (ale na účely správneho konania vedeného na PPA), resp. sa zásadne neodlišovali od posudkov ÚSI č. 60/2017 a č. 237/2017, ktorých dôkaznú hodnotu súd rozviedol vyššie (k tomu viď aj s. 41 ods. 2 - 5 rozsudku).

Sumarizujúc uvedené, obžalovaného jednoznačne usvedčujú listinné doklady (vystavené prakticky v ten istý deň), podľa ktorých dodávané technológie v reťazci VIN. TECH - LOGISTIC - Q. J. R., resp. VIN. TECH - ROYAL - RESCUE - R. R. boli stále tie isté a nevyplynuli z nich žiadne skutočnosti, ktorými by bolo možné odôvodniť tak markantné navýšenie konečnej ceny. Majúc na zreteli výpovede svedkov T., P., R., ale koniec koncov aj samotného obžalovaného, podľa ktorých tento (minimálne) rokoval o možnosti nákupu technológií od jeho výhradného dodávateľa na Slovensku - spoločnosti VIN. TECH, a v rámci týchto rokovaní sa rozprávali aj o cenách, berúc tiež do úvahy evidentné personálne a finančné prepojenie obžalovaného na spoločnosti zapojené do subdodávateľského reťazca, ako aj závery znaleckého skúmania, ktoré obranu obžalovaného de facto vylúčilo, Najvyšší súd nemal o vine žiadne pochybnosti.

Výpovede svedka D.. O. odvolací súd nebral do úvahy. I keď súd prvého stupňa z jeho tvrdení o „nafúknutí projektu“ vychádzal (pozn. čo aj vysvetlil, keď ohľadne stretnutia v reštaurácii Amadeus na s. 37 ods. 4 rozsudku poukázal na diskrepanciu vo výpovediach obžalovaného na jednej strane a jeho syna Q. so svedkom D.. O. na strane druhej), nemožno prehliadnuť, že svedok voči obžalovanému (a zrejme aj naopak) už dlhodobo pociťuje osobnú nevráživosť, ktorá sa prejavuje desiatkami (cca 150) trestných oznámení, resp. rôznych iných udaní, ktoré boli (dosiaľ) vyhodnotené ako nedôvodné (pozn. k tomu viď rozsudky Okresného súdu Michalovce a Krajského súdu v Košiciach, ktorými bol svedok zaviazaný obžalovanému zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5 000 €; zv. 24, č. I. 5700, 5717). Tento svoj postoj svedok demonštroval aj v konaní pred súdmi, ktoré takisto - napriek opakovaným upozorneniam zo strany predsedu senátu, zaťažoval množstvom podaní, popisujúcich ďalšiu údajne páchanú trestnú (prípadne inú amorálnu) činnosť obžalovaného C. (naposledy tesne pred verejným zasadnutím 19. apríla 2021; zv. 24, č. I. 5909). V situácii, keď evidentnou motiváciou svedka je obžalovanému čo možno najviac uškodiť, majúc tiež na zreteli, že o jeho trestnej činnosti svedok vlastne nič konkrétne uviesť nevedel (okrem toho, že sa mu mal raz priznať, že projekt Q. J. R. „nafúkol“, aby si mohol postaviť vlastný závod), odvolací súd mal o jeho tvrdeniach pochybnosti. S ohľadom, ale na tú skutočnosť, že vinu obžalovaného dokumentuje celý reťazec (vyššie popísaných) nepriamych dôkazov, tieto pochybnosti už ďalšou výpoveďou svedka D.. O. neodstraňoval.

Rozsudky krajského súdu z 12. februára 2019, sp. zn. 5S/167/2015, zo 17. augusta 2016, sp. zn. 6S/161/2015, na ktoré obhajoba po celý čas poukazovala, boli vydané kvôli porušeniu zásady materiálnej pravdy, keď krajský súd správnym orgánom vytykal, že pred vydaním rozhodnutí, ktorými obom spoločnostiam nariadil vrátiť NFP si dostatočne nezistili skutkový stav a svoje rozhodnutia založili výlučne na správe OLA Fu (viď bod 53. a nasl. rozsudku zo 17. augusta 2016 a bod 56. a nasl. rozsudku z 12. februára 2019). K R. R. krajský súd doplnil, že obžalovaný bol rozsudkom špecializovaného súdu z 18. marca 2016 (vtedy neprávoplatne) odsúdený (aj) z iných dôvodov, aké boli podkladom pre vydanie preskúmaných rozhodnutí (bod 60. rozsudku zo 17. augusta 2016) (zv. 14, č. I. 3360, zv. 23, č. I. 5441). Z označených rozsudkov tak možno vyvodiť nanajvýš to, že rozhodnutiam PPA nepredchádzala dôsledná kontrola závodov obžalovaného.

Pokiaľ ide o nadväzujúce rozhodnutie PPA z 29. mája 2017 (pozn. vypracované na podklade Správy o výsledku finančnej kontroly zo 6. decembra 2016 a z 12. mája 2017; zv. 15, č. I. 3637, zv. 19, č. I. 4394, 4559), ktorým bola vo R. R. zistená nezrovnalosť (už len) 8 353,77 €, Najvyšší súd upozorňuje, že predmetom finančnej kontroly na mieste bol (okrem fyzickej obhliadky zakúpených strojov, ktorých existenciu nik nespochybňuje) súlad medzi dokumentáciou k projektu a účtovnými dokladmi R. R. a vo zvyšnej časti (teda časti týkajúcej sa možného navýšenia ceny prostredníctvom reťazca spriaznených firiem) si PPA bez ďalšieho osvojila závery znaleckého posudku ÚSI č. 59/2017 (pozn. na pojednávaní členky kontrolnej skupiny - O.. E. a O.. T. spomínali aj bližšie nešpecifikované podobné projekty, ktoré mali vychádzať z ešte vyšších cien; zv. 17, č. I. 3845, zv. 20, č. I. 4809, zv. 21, č. I. 4951). Aj odvolací súd, preto v zhode so súdom prvého stupňa konštatuje, že kontroly PPA boli povrchné, nedostatočne reflektujúce na vážne podozrenia z účelového navyšovania cien prostredníctvom subdodávateľského reťazca. To, ako úradníci PPA a MPaRV SR pristupovali k popísaným podozreniam dobre ilustruje vyjadrenie D.. C. (pozn. vtedajšieho riaditeľa právnej sekcie MPaRV SR), ktorý na margo podozrení o

prepojení subdodávateľskej spoločnosti RESCUE na konečného príjemcu uviedol, že ide „nanajvýš [o] problém morálny“ (zv. 17, č. l. 3849), resp. O.. T., ktorú - ako sa sama vyjadrila, zaujímalo len verejné obstarávanie a konečný výsledok - „vinárstvo stojí“ (zv. 20, č. l. 4809).

K výhrade obžalovaného, podľa ktorého súd prvého stupňa nerešpektoval skôr vyslovený právny názor odvolacieho súdu k viazanosti správnych rozhodnutí, odvolací súd uvádza, že takýto názor v uznesení z 15. júna 2017 neformuloval. Najvyšší súd len na s. 14 ods. 2 uviedol, že (už v skoršom odvolaní forsírovaná) obhajobná argumentácia týkajúca sa posudzovania predbežných otázok podľa § 7 Tr. por. nemôže ostať nepovšimnutá (pozn. podľa § 168 ods. 1 Tr. por. z rozhodnutia musí byť zrejme, ako sa súd vysporiadal s obhajobou a akými právnymi úvahami sa spravoval). Z uvedeného, ale rozhodne nemožno vyvodit', že by bol snád' trestný súd viazaný rozsahom zistenej nezrovnalosti PPA, keďže v tomto smere (v rozsahu zistenej škody) ide o otázku viny obžalovaného, o ktorej náleží rozhodovať výlučne jemu. Pokiaľ Najvyšší súd poukázal na potrebu oboznámiť administratívne rozhodnutia PPA a MPaRV SR (vrátane rozhodnutí súdov vydaných v rámci súdneho správneho prieskumu) tak len preto, lebo sa týkali prejednávanej veci (úradníci PPA mali vykonávať kontrolu účelnosti a efektívnosti vynakladaných finančných prostriedkov), obžalovaný to navrhoval, čomu súd bez bližšieho odôvodnenia nevyhovel. S tým potom súvisí aj ďalší postup súdu prvého stupňa, ktorému odvolací súd neuložil vypočuť svedkov, ktorí sa mali podieľať na presune vinárskych technológií na miesto, len mu na s. 15 ods. 2 uznesenia uložil, aby sa s týmto návrhom obhajoby vysporiadal.

Keďže ani v teraz napadnutom rozsudku súd prvého stupňa nevysvetlil, prečo nevypočul svedkov O.. H. E., A. E., W. T., H. J., Z. P. a W. P. a identický návrh obžalovaný predniesol aj v odvolacom konaní, Najvyšší súd uvádza, že výsluchy týchto svedkov sa (sú z odôvodnenia obhajoby) týkali skutočností, ktoré bolo možné zistiť inými dôkazmi. Rozsah, charakter, ako aj časové okolnosti prác vykonávaných v súvislosti s dodávkou technológií do R. R. bol popísaný v znaleckom posudku ÚSI č. 60/2017, ktorý bol riadne súdom oboznámený. Rovnako postupom podľa § 272 ods. 3 Tr. por. v kontexte už vykonaných a vyššie rozvedených dôkazov súd (ako nadbytočné) odmietol návrhy na doplnenie dokazovania listinami a obrazovými záznamami, ktoré obžalovaný predložil v doplneniach zo 14. a 16. apríla 2021 (pozn. trestné oznámenie z 28. apríla 2021, ako aj rozsudky, ktoré obžalovaný na verejnom zasadnutí založil do spisu, nežiadal oboznámiť; beztak ide, ale o dôkazy, ktoré sa týkajú skutočností zistiteľných z odpovede Daňového úradu Košice). Znalecký posudok ÚSI č. 125/2020 súd odmietol vykonať, nakoľko sa týkal skutočností nepodstatných pre rozhodnutie (pozn. bol zameraný na určenie východiskovej hodnoty vínnej pivnice Q. J. R.). Rovnako tak tomu bolo aj v prípade rozhodnutia PPA o ustanovení znalca z 22. apríla 2020 (pre rozhodovanie nie je podstatné, či PPA ne / pribrala ďalšieho znalca do konania o vrátení NFP), ako aj stanoviska ÚVO, ktoré sa dotýkalo výkladu práva (iura novit curia). Aj návrhy týkajúce sa svedka D.. O. (či už oboznámením jeho zdravotnej dokumentácie, alebo skúmaním jeho duševného stavu) súd odmietol vykonať, keďže na jeho výpovede neprihliadal; odhliadnuc od toho, súd nemal pochybnosti o jeho schopnosti náležite vnímať a reprodukovať prežité udalosti.

K právnej kvalifikácii skutku Najvyšší súd odkazuje na úvahy špecializovaného súdu zo s. 42 ods. 2 rozsudku, podľa ktorých obžalovaný C. svojim konaním naplnil znaky pokračovacieho zločinu podľa § 261 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák. spáchaného v jednočinnom súbehu s pokračovacím obzvlášť závažným zločinom subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 6 písm. a) Tr. zák. (k tomu viď R 98/2018). K výhradám obžalovaného týkajúcim sa nenaplnenia znaku „nesprávneho dokladu“, Najvyšší súd uvádza, že pod pojmom nesprávny doklad sa považuje taký doklad, ktorého obsah nezodpovedá skutočnému stavu, o ktorom sa podáva informácia, hoci aj len v niektorej časti. Keďže obžalovaný predložil žiadosti o platbu, ku ktorým pripojil účelovo navýšené faktúry LOGISTICu, pred PPA deklaroval, že mu v súvislosti s obstaraním vinárskej technológie vznikli takto (navýšené) náklady, ktoré skutočnosti nezodpovedali reálnemu stavu (k tomu viď ŠANTA, J.: Trestné činy poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností - aktuálne aplikačné problémy. Justičná revue, 68, 2016, č. 1, s. 46 - 47). PPA v čase rozhodovania o podaných žiadostiach nedisponovala informáciami o dodaní tovaru prostredníctvom subdodávateľského reťazca a už vôbec nemala informácie o navýšení cien (zv. 1, č. l. 171, 173, zv. 7, č. l. 1833 - 1835, 1838 - 1839, zv. 12, č. l. 3011, zv. 14, č. l. 3417,

zv. 3043).

Popísanému výkladu zodpovedá čl. VII bodu 3 zmlúv o poskytnutí NFP z 13. a 21. októbra 2008, v zmysle ktorých sa konečný prijímateľ zaväzuje zabezpečiť hospodárne, efektívne a účinné vynakladanie verejných prostriedkov. Podľa bodu 12 má uvádzať platné, úplné a pravdivé informácie a v zmysle bodu 16 sa zaväzuje využívať všetky vhodné zásady neodporujúce poctivému obchodnému styku k získaniu rabatov, zliav a provízií. Zároveň v zmysle čl. III bodu 8 zmlúv „PPA neuskutoční žiadnu platbu [...] ak zistí, že [žiadateľ] umelo vytvoril podmienky požadované na poskytnutie platby a tak získal výhodu, ktorá nie je v súlade s cieľmi režimu podpory (čl. 5 ods. 3 nariadenia Komisie (ES) č. 1975/2006).“ (zv. 5, č. l. 1111, 1114 - 1115, 1318, 1321 - 1322).

Keďže Najvyšší súd nemal pochybnosti o právnej kvalifikácii skutkov (a jeho súladu s európskym právom), návrhu obžalovaného na prerušenie konania a podania prejudiciálnej otázky podľa § 318 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 244 ods. 4 Tr. por. nevyhovelo (k tomu vid' uznesenie Najvyššieho súdu z 28. augusta 2018, sp. zn. 2 To 5/2018, príp. mutatis mutandis uznesenie Najvyššieho súdu z 25. marca 2015, sp. zn. 3 To 11/2013). Uznesenie Najvyššieho súdu z 28. januára 2018, sp. zn. 4 To 8/2015, na ktoré obžalovaný poukazoval, sa posudzovanej veci netýkalo. V predmetnom prípade súd zrušil napadnutý rozsudok, nakoľko mal pochybnosti o ustálení skutkového stavu (hlavne) v tom smere, či obžalovaný skutočne predložil prezenčné listiny (nesprávne doklady), ktorými mal neoprávnené vylákať prostriedky z rozpočtu EÚ; dôvodom zrušujúceho uznesenia boli teda pochybnosti súdu o skutkovom, nie právnom stave veci.

Ako nedôvodnú vyhodnotil súd aj námietku obžalovaného, podľa ktorej v prípade trestného činu podľa § 261 Tr. zák. nejde o konanie typicky škodové, a preto ani nemôže napĺňať kvalifikačný znak podľa § 261 ods. 4 písm. a) Tr. zák. K tomuto odvolací súd uvádza, že ustálená rozhodovacia prax Najvyššieho súdu, na ktorú na s. 45 ods. 2 rozsudku poukázal špecializovaný súd, sa netýkala právnej kvalifikácie (určovania výšky škody ako definičného kritéria pri vyvedení trestnej zodpovednosti), ale náhrady škody uplatnenej v trestnom konaní. Úlohou trestného súdu je vyčísliť výšku skutočne spôsobenej škody za účelom správnej právnej kvalifikácie skutku, avšak už ďalej (ako je to podrobne rozvedené nižšie) nemá kompetenciu (hoci by aj v konaní bola jej výška bez pochybností zistená) rozhodnúť o vrátení poskytnutého NFP (k tomu vid' rozsudok Najvyššieho súdu z 15. februára 2018, sp. zn. 5 To 4/2017).

Na záver tejto časti súd upozorňuje, že novelou zákona č. 214/2019 Z. z. došlo k úprave skutkovej podstaty trestného činu podľa § 261 Tr. zák., ktorá okolnosť, ale ani v kontexte § 2 ods. 1 Tr. zák., nemala vplyv na postavenie obžalovaného. Aj po schválenej zmene by totiž konanie obžalovaného bolo kvalifikované podľa § 261 ods. 1, ods. 6 písm. a) Tr. zák. (s identickou trestnou sadzbou), keďže obžalovaný predložil nesprávne doklady a tým umožnil použitie prostriedkov z rozpočtu EÚ na iný ako určený účel (k tomu vid' osobitnú časť dôvodovej správy k zákonu č. 214/2019 Z. z. v kontexte smernice EP a Rady z 5. júla 2017, č. 2017/1371 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie prostredníctvom trestného práva).

Aj výroky o treste a spôsobe jeho výkonu považoval Najvyšší súd za zákonné a spravodlivé (s. 42 ods. 6 - s. 43 ods. 3). K poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Tr. zák. Najvyšší súd pripomína, že ani samotné zahľadenie odsúdenia nespôsobuje faktický zánik okolnosti, že páchatel' v minulosti spáchal trestný čin, čo zas nevylučuje záver, že páchatel' pred spáchaním skutku v zmysle § 36 písm. j) Tr. zák. riadny život nevedol. Poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. j) Tr. zák. nie je zrkadlovým odrazom priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Tr. zák., pri ktorej už raz zahľadené odsúdenie nemožno brať do úvahy. Vzhľadom na to, súd pri skorších odsúdeniach obžalovaného musel vziať do úvahy druh a závažnosť trestnej činnosti, ktorej sa dopustil, ako aj čas, ktorý od jej spáchania ubehol. Keďže vo všetkých troch prípadoch išlo o menej závažné delikty (proti socialistickému spoložitiu, majetku a z neobstaranosti aj proti životu a zdraviu), spáchané pred viac ako 35 rokmi, ktoré bolo možné pripísať mladíckej nerozvážnosti obžalovaného (v tom čase mal asi 20 rokov), aj Najvyšší súd dospel k záveru, že obžalovanému predmetnú poľahčujúcu okolnosť možno započítať (zv. 24, č. l. 5792). Rovnako

správne súd potom (s poukazom na ustálenú právnu kvalifikáciu podľa § 225 Tr. zák. a § 261 Tr. zák.) vyhodnotil prítiažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Tr. zák. a s tým spojený postup podľa § 38 ods. 2 Tr. zák.

A napokon bol Najvyšší súd taktiež toho názoru, že u obžalovaného C. - i napriek uplynulému času (pozn. keďže k podaniu žiadosti o platbu v bode 2/ obžaloby došlo 3. marca 2011, k obvineniu došlo 11. októbra 2012, od spáchania skutku ubehlo 10 rokov a od vznesenia obvinenia 8 rokov), nie sú dôvody na mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. Takýto postup vylučovala výška spôsobenej škody [ktorá na štátnom rozpočte SR takmer dvojnásobne (223 554,84 €) a na finančných záujmoch ES viac než päťnásobne prevyšovala hranicu škody veľkého rozsahu (670.664,41 €)], ale aj doterajší spôsob podnikania obžalovaného.

Konkrétne, Najvyšší súd pripomína, že už v roku 2000 Najvyšší kontrolný úrad SR skonštatoval, že obžalovaný (v tom čase ako živnostník) neoprávnene čerpal finančné prostriedky vo výške cca 990 tis. Sk. Podľa protokolu k výsledku kontroly, obžalovaný zo štátneho rozpočtu SR požiadal o finančné prostriedky na nákup technologického zariadenia napriek tomu, že na činnosť v oblasti drevovýroby nemal oprávnenie, za dotáciu zakúpil aj prístroje, ktoré nezodpovedali podporenému podnikateľskému zámeru, nevedel predložiť kompletnú dokumentáciu k rokovaciemu konaniu a pod. (zv. 14, č. l. 3395 a nasl.). Aj jeho súvisiaca činnosť v rámci projektu R. R. bola v rozpore so zákonom, o čom svedčia viaceré rozhodnutia správcu dane (potvrdené rozsudkami krajského a Najvyššieho súdu), ktorý znížil obžalovaným uplatňovaný nadmerný odpočet DPH za zdaňovacie obdobie október 2010 z 507 tis. € na 136 tis. € (pozn. toto rozhodnutie ešte nie je právoplatné) a za zdaňovacie obdobie november 2010 z 508 tis. € na 213 tis. €. Ako daňový úrad vysvetlil, obchody sa v uvádzanom zdaňovacom období neuskutočnili, pretože prevažná časť tovaru sa v tom čase ani nenachádzala na území SR a jednotlivé komponenty potrebné na poskladanie predávanej technológie tak nemala spoločnosť VIN. TECH na sklade (zv. 9, č. l. 2105, 2157, zv. 11, č. l. 2845, 2850, zv. 17, č. l. 3860, 3866; zv. 24, č. l. 5941, 5942).

Správne tiež prvostupňový súd poukázal na zdravotné problémy obžalovaného, ktoré prispeli k celkovej dĺžke konania (s. 43 ods. 3 rozsudku). Podľa znaleckého posudku doc. MUDr. Štefana Siváka, PhD. obžalovaný síce objektívne trpel zdravotnými ťažkosťami v drierkovej oblasti (ktoré bolo potrebné riešiť operačne), tieto, ale neboli takého charakteru, aby mu znemožňovali zúčastňovať sa na hlavnom pojednávaní bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu (zv. 22, č. l. 5227 a nasl.). Dokonca znalec MUDr. Július de Riggo, PhD. skonštatoval, že obžalovaný v pooperačnom období opakovane nedodržiaval liečebný režim, čím si sám vyvolával zhoršenie zdravotného stavu a takisto bol toho názoru, že jeho stav mu (s tam popísanými obmedzeniami) umožňuje sa pojednávania zúčastňovať (zv. 23, č. l. 5306 - 5307). A hoci tvrdenia o sebaopoškodzovaní obžalovaný aktívne spochybňoval, faktom je, že jeho zdravotný stav mu nikdy nebránil v účasti na pojednávaní, a tak obdobie od 28. novembra 2018 do 9. decembra 2019, počas ktorého sa kvôli ním udávanej zdravotnej indispozícii nepojednávalo, ide výlučne na jeho ťarchu (zv. 21, č. l. 5003, zv. 22, č. l. 5123 - 5131, 5144 - 5150, 5179 - 5202, 5262, 5436, zv. 24, č. l. 5612, 5620). Naostatok na celkovú dĺžku konania mala vplyv aj pandemická situácia v súvislosti s ochorením COVID-19. I keď túto okolnosť, samozrejme, nemožno pričítať (len) na ťarchu obžalovaného, ide o vis maior, a preto za ňu v celom rozsahu nemôže niesť zodpovednosť ani štát.

Aj vo vzťahu k ostatným výrokom, týkajúcim sa zaradenia obžalovaného do ústavu s minimálnym stupňom stráženia podľa § 48 ods. 2 písm. a), ods. 4 Tr. zák., uloženia peňažného trestu podľa § 56 ods. 1 Tr. zák., ako aj náhradného trestu odňatia slobody podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. sa odvolací súd stotožnil s argumentáciou súdu prvého stupňa, ktorú považuje za zákonnú a vecne správnu a v podrobnostiach na ňu odkazuje (viď s. 43 ods. 4 - 44 ods. 1). Len doplnia, že výška uloženého peňažného trestu je adekvátna aj z pohľadu majetkových pomerov obžalovaného, ktorý je prostredníctvom spoločnosti HATFA WINERY s.r.o. naďalej vlastníkom vinárskeho závodu v Ladmovciach (pozn. obžalovanému PPA ešte v rokoch 2016 - 2017 doplatila dotáciu vo výške 525 tis. €; zv. 17, č. l. 3871, zv. 23, č. l. 5175). Netreba zabúdať, že obžalovaný mal v minulosti rozsiahle

aktivity v zdravotníctve (pozn. bol jeden zo zakladateľov Nemocnice Kráľovský Chlmec, n. o. a vlastnil viacero lekární a polikliník; zv. 15, č. l. 3531) a ako uviedol jeho syn Q., „vzhľadom na to, čo sa dialo okolo neho“, v roku 2016 na neho (na syna) previedol svoje podiely v spoločnostiach R. R. a OREMUS, s.r.o., ktoré oplývali rozsiahlym (i keď viacerými záložnými právami zaťaženým) nehnuteľným majetkom, vrátane polyfunkčného objektu v centre Trebišova (zv. 21, č. l. 4951). Na záver tejto časti treba upozorniť, že súd prvého stupňa pochybil, keď obžalovanému v rozpore s § 76 ods. 1 Tr. zák. neuložil ochranný dohľad; tento nedostatok už, ale kvôli absentujúcemu odvolaniu prokurátora odvolací súd nemohol napraviť.

K výroku o náhrade škody Najvyšší súd poukazuje na stanovisko R 71/2017, podľa ktorého „[m]ajetkové nároky štátu, vyplývajúce z predpisov o jednotlivých druhoch daní, o ktorých vo svojej pôsobnosti prvotne rozhoduje príslušný správny orgán postupom podľa Daňového poriadku [...], majú administratívnoprávnu povahu a rozhodnutia o nich podliehajú prieskumu správneho súdu podľa Správneho súdneho poriadku... Tieto nároky nie sú nárokom na náhradu škody, ktorý je možné uplatniť v trestnom konaní podľa § 46 ods. 3 Tr. por. - tzv. adhézne konanie...“ Podľa časti B/ stanoviska sa táto právna veta primerane použije „aj na akýkoľvek iný majetkový nárok, ktorý nie je podľa svojho hmotnoprávneho podkladu (teda právneho predpisu upravujúceho taký nárok) nárokom na náhradu škody alebo tzv. morálnej škody v zmysle § 287 ods. 1 Tr. por. (nárok podľa § 13 ods. 1 Obč. zák.).“

Takým nárokom je aj nárok, ktorý si vo veci obžalovaného C. uplatnilo MPA RV SR. A hoci NFP boli prijímateľom (Q. J. R. a R. R.) poskytnuté na základe zmluvy uzavretej podľa § 269 ods. 2 Obch. zák., jej podpisu predchádzalo rozhodnutie, ktorým PPA ako rozpočtová organizácia riadiaceho orgánu pre operačný program podľa § 7 ods. 1 písm. d) zákona č. 543/2007 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2008 v spojení s nariadením Rady ES č. 1698/2005 predmetné žiadosti posúdila a schválila [pozn. na konanie sa v zmysle § 17 ods. 2 písm. a) zákona č. 543/2007 Z. z. nevzťahoval zákon č. 71/1967 Zb.; s účinnosťou od 1. decembra 2009 sa v konaní o žiadosti postupovalo podľa § 14 a nasl. zákona č. 528/2008 Z. z.]. Tomu potom zodpovedalo oprávnenie PPA vydať rozhodnutie podľa § 7 ods. 1 písm. k) zákona č. 543/2007 Z. z. v spojení s § 31 ods. 1 písm. b) a j) zákona č. 523/2004 Z. z. o porušení finančnej disciplíny a od 1. decembra 2009 aj rozhodnutie podľa § 7 ods. 1 písm. k) zákona č. 543/2007 Z. z. v spojení s § 31 ods. 9 zákona č. 523/2004 Z. z. o uložení a vymáhaní odvodov, penál a pokút [pozn. na ktoré konania sa naopak, v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 543/2007 Z. z. a § 31 ods. 12 zákona č. 523/2004 Z. z. vzťahoval zákon č. 71/1967 Zb.]. Z uvedeného plynie, že tak postup PPA pri priznaní NFP, ako aj pri jeho vrátení má administratívnoprávny charakter, z ktorého dôvodu o ňom trestný súd nemôže rozhodovať v adhéznom konaní.

Pokiaľ ide o rozsudok zo 14. apríla 2020, sp. zn. 2 To 2/2019, v ktorom Najvyšší súd dospel k záveru, že takto uplatňovaný nárok možno priznať, treba upozorniť, že tam popisovaný prípad sa týkal odlišnej skutkovej situácie. Ako súd správne vysvetlil, v prejednávanom prípade bolo konanie o žiadosti právoplatne skončené a proces (prípadného) vracania finančných prostriedkov sa v zmysle § 33 ods. 2 a § 16 ods. 2 zákona č. 292/2014 Z. z. riadil (spravidla) zmluvou o poskytnutí NFP. V tom ale tkvie zásadná odlišnosť v porovnaní s momentálne prejednávanou vecou, kde - ako bolo vysvetlené, aj proces vracania neoprávnene uplatneného NFP prebieha v správnom konaní. Nad rámec uvedeného Najvyšší súd dopĺňa, že zákon č. 292/2014 Z. z. (z ktorého Najvyšší súd v označenom konaní vychádzal) obsahuje špecifiká (lex specialis) viažuce sa k Európskemu poľnohospodárskemu fondu pre rozvoj vidieka (z ktorého čerpal finančné príspevky obžalovaný), ktorý je aj v súčasnosti v zmysle § 16 ods. 2, § 33 ods. 2, § 42 ods. 12, § 43 ods. 10 zákona č. 292/2014 Z. z. v spojení s § 31 ods. 9 zákona č. 523/2004 Z. z. a zákona č. 543/2007 Z. z. vyňatý z Najvyšším súdom popísaného mechanizmu vracania finančných prostriedkov na zmluvnom základe (k tomu vid' aj rozsudok Najvyššieho súdu z 28. novembra 2019, sp. zn. 8 Sžfk 58/2018). Napokon, najlepším dôkazom o verejnoprávnej povahe nárokov MPA RV SR je jeho samotný postup (a postup PPA na prvom stupni), ktorý opakovane rozhodol o vrátení NFP, ktoré rozhodnutia boli predmetom súdneho správneho prieskumu.

Na tomto mieste súd upozorňuje na rozsudok Súdneho dvora EÚ z 1. októbra 2020, C-603/19, ktorý na návrh špecializovaného súdu (okrem iného) rozhodol, že čl. 325 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že

nebráni ustanoveniam vnútroštátneho práva (...), podľa ktorých si štát nemôže v trestnom konaní uplatňovať náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená podvodným konaním obvinenej osoby, ktoré má za následok spreneveru finančných prostriedkov z rozpočtu EÚ, a v rámci tohto trestného konania nemá k dispozícii nijaké iné konanie, ktoré by mu umožňovalo uplatniť si svoj nárok proti obvinenej osobe, pokiaľ, čo musí overiť vnútroštátny súd, vnútroštátna právna úprava stanovuje účinné konania umožňujúce vrátenie neoprávnene vyplatených príspevkov z rozpočtu EÚ. Keďže predmetný nárok (mimochodom, obligatórne zabezpečovaný záložným právom) si MPaRV SR môže vymôcť prinajmenšom v správnom konaní, Najvyšší súd je toho názoru, že vnútroštátna úprava (tak, ako ju interpretoval) nie je v rozpore s právom EÚ.

Pokiaľ teda súd prvého stupňa na jednej strane „v súlade s ustálenou rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu" (s. 45 ods. 2 rozsudku) dospel k záveru, že zistenú škodu nemožno v adhéznom konaní (teda svojím charakterom civilnom konaní, ktoré je len pripojené ku konaniu trestnému) priznať, a na strane druhej, poškodeného na toto civilné konanie odkázal, potom sa dostal do logického rozporu. Správny postup súdu mal byť v zmysle R 71/2017-II taký, že poškodeného (len) s jeho nárokom na náhradu škody do konania nepripustí. Ak sa tak, ale už stalo, potom bolo povinnosťou súdu sa s takto uplatneným nárokom vysporiadať - v danom prípade ho odkázať na konanie pred správnym orgánom. Z týchto úvah Najvyšší súd vychádzal, keď napadnutý rozsudok len vo výroku o náhrade škody podľa § 321 ods. 1 písm. f), ods. 3 Tr. por. zrušil a sám postupom podľa § 329 Tr. por. v spojení s § 288 ods. 1 Tr. por. odkázal poškodené MPaRV SR na (pred PPA čiastočne stále prebiehajúce) správne konanie.

Toto uznesenie bolo prijaté v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.